

РЕШЕНИЕ

№ 17466

гр. София, 22.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46 състав, в
публично заседание на 18.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

при участието на секретаря Паола Георгиева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **6810** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) във вр. чл. 84, ал. 3 във вр. чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Б. Д. А. К., [дата на раждане] в [населено място], Р С., ЛНЧ [ЕГН], чрез адв. П. от САК срещу решение № 7040/17.06.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, му е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се твърди, че решението е незаконосъобразно поради допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с материалния закон. Жалбоподателят излага твърдения, че административният орган е игнорирал факта, че причините да напусне страната си на произход са свързани с наличието на заплахата за живота и сигурността му. Според жалбоподателя не е направен анализ на действителната обстановка в района, в който евентуално следва да се върне в страната му на произход. Счита, че административният орган не е взел предвид обстоятелството, че спрямо него съществува висок риск от преследване само поради отказа му да отбие военна служба в С.. Изтъква, че според оценките на ВКБООН за ситуацията в С. много бунтовнически фракции извършват тежки нарушения на човешките права и международното хуманитарно право. Това означава, че е голяма вероятността при завръщането му в С. да бъде предаден на органите на сигурността, принудително мобилизиран и принуден да извършва деяния, които могат да се квалифицират като „военни престъпления“. Поддържа се също, че не е изследвано задълбочено дали по отношение на чужденеца Турция се явява трета сигурна държава, доколкото от няколко години страната е преустановила приемането на молби за

закрила и регистрацията на идващи от С. лица и същевременно е предприела действия по принудителни депортации. Сочи, че административният орган в обжалвания акт не е разгледал поотделно и в тяхната съвкупност изложените от него факти обуславящи основателността на искането за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Счита, че, евентуалното му завръщане в С. ще доведе до реална заплаха за живота и сигурността му. По същество се иска отмяна на решението.

В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично и се представлява от адв. П., който поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена.

Ответникът – председателят на ДАБ при МС чрез юрисконсулт К. оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли.

СГП чрез прокурор П. изразява становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл.235, ал.2 от ГПК, във вр. с чл.144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано въз основа на молба до ДАБ при МС за предоставяне на международна закрила с рег. № УП4203/06.10.2023 г., подадена от Б. Д. А. К., [дата на раждане] в [населено място], Р С., гражданин на Р С., етническа принадлежност - арабин, вероизповедание - мюсюлманин - сунит, семейно положение - неженен, ЛНЧ [ЕГН]. Молбата е последваща, допусната до производство за предоставяне на международна закрила с решение № 16-В/08.09.2023 г. на интервюиращ орган при ДАБ, след като с решение № 18827/23.12.2022 г. на заместник-председателя на ДАБ при МС на жалбоподателя е бил отказано предоставянето на бежански и хуманитарен статут.

С кандидата е проведено интервю, резултатите от което са отразени в протокол с рег. № УП 4203/13.12.2023 г. В хода на производството жалбоподателят е заявил, че напуснал С. през 2015 г. нелегално и преминал в Р Турция, където останал да живее в продължение на 7 години. Там разполагал с документ за временна закрила и работел, за да се издържа и да помага финансово на семейството си. Тъй като отношението на турците към сирийските бежански се влошило и имало прояви на насилие спрямо тях, той решил да напусне Р Турция. В България е влязъл нелегално през м. август 2022 г. Бил транспортиран до [населено място], където бил задържан от полицейските органи и подал молба за закрила в РПЦ – Б., след което бил преместен в ПМЗ – В., където останал 7 месеца. Тъй като получил отказ да му бъде предоставена закрила, заминал за Р А., където останал 3 месеца, след което бил върнат в Р България. Не притежава разрешение за влизане или пребиваване в друга държава-членка на ЕС. Не е подавал молба за закрила в друга държава. Твърди, че в Р С. е участвал в демонстрации против режима на Б. А., заради което е бил осъден. Не е имал проблеми заради етническата си принадлежност нито в С., нито в Турция. Не е имал проблеми и заради религиозната си принадлежност. Не е членувал в религиозна организация, нито в групировка или политическа партия.

Представено е становище от ДАНС с рег. № М-25029/20.11.2023 г. (рег. № УП 4203/21.11.2023 г. в ДАБ при МС), съгласно което Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила в Р България на лицето Б. Д. А. К., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

От старши експерт в отдел „ПМЗ – кв. В.“, РПЦ – [населено място] до председателя на ДАБ при МС е изготвено становище рег. № УП 4203/29.04.2024 г., с което, след преценка на събраните по преписката доказателства, се предлага на чужденеца да се откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

С решение № 7040/17.06.2024 г. г. на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказал да

предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на Б. Д. А. К.. Решението е връчено на лицето лично на 26.06.2024 г. Жалбата е подадена на 02.07.2024 г., видно от поставения входящ номер.

При така установеното от фактическа страна, от правна съдът намира следното:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена срещу годен за оспорване административен акт, от надлежна страна, за която е налице правен интерес от търсената защита и при спазване на 14 - дневния срок за съдебно обжалване, предвиден в чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Съдът, като прецени доказателствения материал по делото, както и валидността и законосъобразността на обжалвания административен акт с оглед основанията, визирани в разпоредбата на чл. 146 от АПК, счита жалбата за неоснователна.

Оспореното в настоящото производство решение изхожда от компетентен орган - председател на ДАБ, в съответствие с правомощията му по чл. 75 ЗУБ.

Административният акт е в писмена форма, подписан е от издателя си и като цяло отговаря на общите изисквания за форма и съдържание по чл. 59 от АПК.

Решението е издадено в писмена форма и отговаря на изискванията за съдържание по чл. 59 от АПК, като в него са изложени както фактически, така и правни основания за издаването му. Ответният орган подробно и поотделно е изложил съображения защо приема, че на чужденеца не следва да се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут, като е обсъдил както бежанската история, така и обстановката в страната на произход – Р С.. Съдът не констатира при издаване на обжалваното решение да са допуснати съществени нарушения на административно производствените правила. В хода на производството пред административния орган чужденецът е запознат с правата, които има в производството, връчени са му писмени указания относно реда за подаване на молба за статут, за процедурата, която ще се следва, за правата и задълженията на чужденците, подали молба за статут в Република България, като текстът на указанията са преведени на разбираем език. В хода на административното производство по общия ред с чужденеца е проведено интервю, отразено в нарочен протокол, като интервюто е проведено в присъствието на преводач на език, посочен от търсещия закрила като разбираем и владян от него. Не се установява нарушение на чл. 58, ал. 9 от ЗУБ. В случая ответният орган е изискал писмено становище от ДАНС по молбата на жалбоподателя за предоставяне на международна закрила, каквото се установява да е дадено преди произнасянето на органа и с което не се възразява от страна на ДАНС по предоставяне на статут при наличие на обстоятелствата за това. Административната преписка е попълнена и с достатъчно доказателства, въз основа на които органът е постановил решението си.

На следващо място административният акт е издаден в съответствие с чл. 35 от АПК, след като са изяснени фактите и обстоятелствата от значение за конкретния случай. Административният орган е спазил изискването на чл. 73 от ЗУБ като последователно, обективно, безпристрастно и обосновано е извършил преценка относно наличие на основания за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут, като е изпълнил императивното изискване на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, при произнасянето по молбата за международна закрила да прецени всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя и с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. То е постановено след обстоен анализ на декларираната от жалбоподателя бежанска история, като изведените правни изводи за липса на основания по чл. 8, ал. 1 и чл. 9, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя са обосновани, правилни и съответстват на

събраните в хода на административното производство доказателства. Административният орган е анализирайл подробно и задълбочено бежанската история на чужденеца, както и справките на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ относно Република Турция и С., с отчитане на актуалната политическа и икономическа обстановка в двете държави, както и отношението на властите в Р Турция към сирийските бежанци.

Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че изложените от лицето причини не представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Законосъобразен и обоснован е изводът на административния орган, че заявените от жалбоподателя обстоятелства не могат да бъдат свързани с нито една от причините за преследване посочени в закона.

В проведеното интервю Б. Д. А. К. изрично заявява, че не е бил обект на преследване от държавата, партии или организации или недържавни субекти, не е имал проблеми, свързани с религията, която изповядва или с етническата му принадлежност. От бежанската му история става ясно, че е напуснал С. заради войната. В Турция жалбоподателят не е бил гонен или преследван, а по собствено желание е напуснал страната и е преминал нелегално на територията на Република България. Същият е направил два опита да напусне нелегално Р България, като при втория е достигнал Р А., където е останал 3 месеца, преди да бъде върнат. От събраните доказателства не се доказва наличие на опасност за сигурността или основателен страх от преследване поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическото му мнение и/или убеждение, поради което липсват законови основания на същия да бъде предоставен статут на бежанец.

Съдът намира за правилна и преценката на административния орган относно основателността на молбата за предоставяне на хуманитарен статут. Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Между страните няма спор, а и от представените справка от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС с вх. № ЦУ-812/11.03.2024 г., № ЦУ-797/08.03.2024 г., относно общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в Сирийската арабска република и Р Турция се установява, че към момента, в който жалбоподателят е напуснал страната се на произход Р С. съществуват проблеми, свързани с правата на човека, които включват незаконни или произволни убийства от страна на правителството, включително извършвани с употреба на тежки оръжия като насилствени изчезвания; произволна или незаконна намеса в неприкосновеността на личния живот, описвани от Комисията за разследване на ООН за С. като безогледни; Поради икономическото състояние в страната цените на хранителните стоки продължават да растат, като средните доходи покриват само част от хранителните потребности на обикновените сирийски семейства.

На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави,

включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетите по делото справки са изготвени от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представлява официален писмен документ и обвързва съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с нея, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират.

Следователно е установено, че в С. е бил налице „вътрешен въоръжен конфликт“ по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, който е до степен на безогледност и/или повсеместност, т.е. обхваща цялата територия на тази страна, като и животът, и здравето на всеки цивилен намиращ се на тази територия сам по себе е изложен на реален риск от посегателство.

Въпреки това обаче, както правилно е отбелязал ответникът в обжалваното решение, конкретната бежанска история на жалбоподателя налага да бъде разгледана в случая в светлината на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, съгласно който при произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие.

В случая следва да се има предвид, че жалбоподателят е живял легално в Република Турция, след което е преминал на територията на Република България. Няма данни да е бил гонен и преследван, същият не споменава и да е съществувала опасност за сигурността му там. Нито в хода на административното, нито в хода на съдебното производство сирийският гражданин не е посочил основателна причина, поради която не би могъл да се завърне в Турция. За чужденецът е била налице законова възможност да се регистрира пред турските служби, като същият не се е възползвал от нея без основателна причина, а е преминал на територията на Република България нелегално.

На първо място като е съобразил информацията, налична в приложените по делото справки, изготвени от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС, председателят на ДАБ е стигнал до правилния извод, че Турция представлява „трета сигурна държава“. Съгласно легалната дефиниция, дадена в §1, т. 9 от ДР на ЗУБ, „трета сигурна държава“ е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава. От представената справка за Турция се установява, че държавата предоставя възможност за легален престой и достъп до права и услуги за лица, нуждаещи се от международна закрила и конкретно на сирийски бежанци, включително достъп до образование, здравни грижи и социални услуги, след регистрация пред съответните органи. Властите в страната работят в сътрудничество с ВКБООН. Сирийските граждани, както и лицата без гражданство и бежанците от С. пристигнали в Турция, поради събития в С. след 28 април 2011 г., получават временна закрила от правителството на Турция. Сочи се, че „като част от режима за временна закрила, сирийските граждани, бежанци и лица без гражданство, пристигащи от С., които търсят закрила от турските власти, се приемат в Турция и след това могат да кандидатстват и да получат временна закрила от компетентните турски органи. При нормални обстоятелства въпросните лица няма да бъдат връщани обратно в С., освен ако те самите не изразят такова желание. Всички сирийски бежанци,

които търсят закрила, ще бъдат обхванати от режима на временна закрила, включително тези, които не могат да представят никакви документи за самоличност от С.. Според решение № 247 от 03.04.2024 г. за приемане на списък на сигурни страни на произход и на Списък на трети сигурни страни по отношение на търсещите закрила, Република Турция е сигурна страна и трета сигурна страна.

Съдът приема, че Република Турция се явява трета сигурна страна за жалбоподателя. В случая понятието е приложено след направена индивидуална преценка на случая на Б. Д. А. К., който е напуснал нелегално Република Турция. Решението на председателя на ДАБ е взето след проведено лично интервю и задълбочено изследване на личното положение на кандидата в тази трета страна, което е декларирано.

Административният орган е изпълнил задължението си за задълбочено и всестранно установяване на релевантните факти, а именно извършил е проверка доколко е налице опасност от преследване или реална опасност от тежко посегателство, обсъдил е актуалната обстановка в страната по произход и в Република Турция, като данните от справките на ДАБ съвпадат с отразеното в решението. Изводите на председателя на ДАБ-МС, че Турция е трета сигурна държава, поради което по отношение на жалбоподателя не са налице причини от хуманитарен характер или други основания, предвидени в действащото законодателство, които могат да обосноват предоставянето на хуманитарен статут по реда на чл. 9 от ЗУБ, са правилни и законосъобразни.

На следващо място от представената в съдебно заседание справка № МД-02-159/14.03.2025 г., относно актуалната обстановка в Р С., а и от публично известни международни източници, се установява, че успешна офанзива на ислямската групировка „Х. Т. ал Ш.“ (HTS) в края на м. ноември 2024 г. е довела до свалянето на режима на Б. А. на 8 декември 2024 г. и той е напуснал С., като е получил убежище в Русия.. На 10.12.2024 г. лидерът на HTS А. М. ал Г. е поел управлението на страната като ще ръководи временната власт. Според бюлетин на Върховния комисариат за бежанците на ООН към 6 март 2025 г. над 300 000 души са се завърнали в С. през съседни държави от началото на декември 2024 г.- Турция, Л., Й., И. и Е., както и лица извън посочения регион, които също се завръщат; освен това, считано от 27 ноември 2024 г. и въз основа на най-новите данни на ВКБООН и ОСНА, от 26.02. 2025 г. 885 294 вътрешно разселени лица са се завърнали по домовете си; има данни за широка мрежа от услуги, обществени центрове, които предоставят помощ и съдействие на завръщащите се лица, като има инициативи за възстановяване на повредени домове, разпределение на селскостопански субсидии, подкрепа на образованието и други. На 18 февруари 2025 г. след провеждане на преговори Сирийските демократични сили (Syrian Democratic Forces, SDF) се съгласяват да интегрират своите военни сили и граждански институции в структурата на новото сирийско правителство. Ръководените от кюрдите SDF и Сирийският демократически съвет (SDC) се споразумяват да интегрират своите военни сили в армията на новото сирийско правителство. На 2 март 2025 г., съгласно изявлението на сирийското президентство, новите власти в С. обявяват сформирането на седемчленен комитет за изготвяне на конституционна харта за управление на прехода към демокрация. Новите власти са съсредоточени върху възстановяването на С. и нейните институции след отстраняването от власт на Б. А..

Обстоятелството, че е налице промяна в управлението на страната не води до друг извод, различен от този на решаващия орган, постановил оспореното в настоящото производство решение.

С оглед изложеното и като е приел, че не са налице основания по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия, административният

орган е постановил законосъобразно решение. Последното мотивира извод за неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

Независимо от изхода на делото, доколкото от ответната стана не се претендират разноси, съдът не дължи произнасяне в тази насока.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Б. Д. А. К., [дата на раждане] в [населено място], Р С., ЛНЧ [ЕГН], чрез адв. П. от САК против Решение № 7040/17.06.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, му е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут. Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд на Република България.

Съдия: